

Svoboda projevu	Právo shromažďovací	Garance ochrany svobody osoby
Právo na zákonného soudce	Právo na ochranu osobní integrity a soukromí	Právo na život
Právo na svobodnou volbu povolání	Volební právo	Právo na spravedlivý proces
Vlastnické právo	Právo na vzdělání	

Výčet práv

1) Volební právo	2) Právo na vzdělání	3) Svoboda projevu
4) Právo na nedotknutelnost osoby	5) Právo na svobodnou volbu povolání	6) Právo na život
7) Právo na osobní svobodu	8) Právo na čest a důstojnost.	9) Právo na spravedlivý proces
10) Vlastnické právo	11) Právo na zákonného soudce	12) Právo shromažďovací

Obsah práv

A) Právo pokojně se shromažďovat je zaručeno. Toto právo lze omezit zákonem v případech shromáždění na veřejných místech, jde-li o opatření v demokratické společnosti nezbytná pro ochranu práv a svobod druhých, ochranu veřejného pořádku, zdraví, mravnosti, majetku nebo pro bezpečnost státu. Shromáždění však nesmí být podmíněno povolením orgánu veřejné správy.

B) Každý se může domáhat stanoveným postupem svého práva u nezávislého a nestranného soudu a ve stanovených případech u jiného orgánu. Kdo tvrdí, že byl na svých právech zkrácen rozhodnutím orgánu veřejné správy, může se obrátit na soud, aby přezkoumal zákonnost takového rozhodnutí, nestanoví-li zákon jinak. Z pravomoci soudu však nesmí být vyloučeno přezkoumávání rozhodnutí týkajících se základních práv a svobod podle Listiny.

C) Každý má právo na život. Lidský život je hoděn ochrany již před narozením. Nikdo nesmí být zbaven života.

D) Každý má právo vlastnit majetek. Vlastnické právo všech vlastníků má stejný zákonný obsah a ochranu. Dědění se zaručuje.

E) Každý má právo na vzdělání. Školní docházka je povinná po dobu, kterou stanoví zákon. Občané mají právo na bezplatné vzdělání v základních a středních školách, podle schopností občana a možností společnosti též na vysokých školách.

F) Každý má právo na svobodnou volbu povolání a přípravu k němu, jakož i právo podnikat a provozovat jinou hospodářskou činnost. Zákon může stanovit podmínky a omezení pro výkon určitých povolání nebo činností. Každý má právo získávat prostředky pro své životní potřeby prací.

Obsah práv

G) Svoboda projevu a právo na informace jsou zaručeny. Každý má právo vyjadřovat své názory slovem, písmem, tiskem, obrazem nebo jiným způsobem, jakož i svobodně vyhledávat, přijímat a rozšiřovat ideje a informace bez ohledu na hranice státu. Cenzura je nepřipustná. Svobodu projevu a právo vyhledávat a šířit informace lze omezit zákonem, jde-li o opatření v demokratické společnosti nezbytná pro ochranu práv a svobod druhých, bezpečnost státu, veřejnou bezpečnost, ochranu veřejného zdraví a mravnosti.

H) Každý má právo, aby byla zachována jeho lidská důstojnost, osobní čest, dobrá pověst a chráněno jeho jméno.

I) Nedotknutelnost osoby a jejího soukromí je zaručena. Omezena může být jen v případech stanovených zákonem.

J) Nikdo nesmí být odňat svému zákonnému soudci. Příslušnost soudu i soudce stanoví zákon.

K) Osobní svoboda je zaručena. Nikdo nesmí být stíhán nebo zbaven svobody jinak než z důvodů a způsobem, který stanoví zákon. Nikdo nesmí být zbaven svobody pouze pro neschopnost dostát smluvnímu závazku.

L) Občané mají právo podílet se na správě veřejných věcí přímo nebo svobodnou volbou svých zástupců. Volby se musejí konat ve lhůtách nepřesahujících pravidelné volební období stanovená zákonem. Volební právo je všeobecné a rovné a vykonává se tajným hlasováním.

Porušení práv

<p>a) Svévolný způsob určování soudce, který bude rozhodovat ve věci.</p>	<p>b) Omezení volebního práva na základě pohlaví, věku nebo etnické příslušnosti.</p>	<p>c) Diskriminace přístupu k vlastnickému právu k nemovitostem na základě státní příslušnosti.</p>
<p>d) Rozhodování sporu soudcem, který není nestranný a nezávislý.</p>	<p>e) Spáchání vraždy na jiném člověku.</p>	<p>f) Ponižování a pomlouvání jiné osoby pro její zdravotní postižení.</p>
<p>g) Trestní stíhání a odsouzení osoby pro čin, který není uveden v trestním zákoně.</p>	<p>h) Neoprávněný vstup do nemovitosti jiné osoby.</p>	<p>i) Bránění pokojnému shromáždění na veřejném místě, které bylo předem ohlášeno a povoleno.</p>
<p>j) Omezení práva na vzdělání pouze na osoby, které jsou členy jedné politické strany.</p>	<p>k) Zákaz svobodného vyjadřování svých názorů v médiích z důvodu etnické příslušnosti nebo odlišných politických názorů.</p>	<p>l) Umožnění podnikání pouze státním podnikům.</p>

Když 27. září 1949 Miladu Horákovou zatkli, žádné usvědčující důkazy proti ní neměli. Stalo se to však v době Stalinova kursu zostřeného třídního boje. V rámci příprav monstrprocesů začali v Československu působit sovětsí experti. Proces s „Vedením záškodnického spiknutí proti republice: Milada Horáková a spol.“ se stal takto uměle zrežirovaným monstrprocesem, který ve společnosti vyvolal děs. Podle sovětského vzoru byly otázky a odpovědi ve vyšetřovacích protokolech dílem vyšetřovatelů. Fakta jimi byla zmanipulována a posunuta do neexistujících souvislostí. Obvinění byli nuceni naučit se protokoly z paměti a před soudem odpovídat v jejich smyslu.

Milada Horáková se snažila během soudního jednání, které začalo 31. května a skončilo 8. června 1950, několikrát z příkázaného postupu vybočit a hovořit podle své vůle. Neobhajovala se, spíš vysvětlovala své postoje a své jednání. Celkem bylo odsouzeno třináct obžalovaných, z nichž čtyři obdrželi trest smrti, ostatní tresty byly od doživotí po patnáct let.

Když v cele smrti dopsala svůj desátý dopis, bylo 26. června 1950 odpoledne. Splnili ji přání, aby k ní přišel evangelický farář, o kterého požádala. A pak ji odvedli do jakési podzemní chodby, kde se směla setkat s dcerou

Janou, sestrou Věrou a jejím mužem. Tím splnili její další a poslední přání. Toto setkání pro ni moc znamenalo, vneslo do její duše klid. Sice jí nepovolili, aby mohla svou dcerušku políbit, ale byla to Jana, kdo jí naznačil, že teta Věra čeká dítě. Představu, že vymění svůj život za život dítěte, které má teprve přijít na svět, vnímala jako jakési předání pochodně, jako nesmírnou úlevu a vyrovnání se s vlastním osudem. Z toho se vyznala ve svém posledním (jedenáctém) dopise, napsaném v půl třetí ráno v den své popravy.

V úterý 27. června 1950 byla na popraviště odvedena jako poslední ze čtyřčlenné skupiny odsouzených k smrti. Její život byl přežat v pět hodin čtyřicet pět minut.

Milada Horáková je dnes vnímána jako symbol protikomunistického odporu. Její osud zůstává varovným poselstvím pro současnost i budoucnost. Za cenu svého života šla stezkou spravedlnosti. Věřila v pravdivost biblického verše, že „na stezce spravedlnosti jest život a cesta stezky její nesmrtelná jest“.¹

---

¹ PURVES, Gillian, *Abychom nezapomněli. Výpověď o totalitě v Evropě*, Konrad-Adenauer-Stiftung, s. 152–153

Odpovězte na následující otázky:

1. Slyšeli jste už někdy o Miladě Horákové? Pokud ano, jaké informace o ní víte?
2. Jaký trest dostala a kdy byl uskutečněn?
3. Existují u nás stále takové tresty?
4. Jaká byla poslední přání Milady Horákové?
5. Za co a proti komu bojovala?
6. Jaké další osobnosti se účastnily protikomunistického odboje v tehdejším Československu?

